

KNJIŽNICA DOMŽALE
Ljubljanska 58
61230 DOMŽALE

TOSAMA

SLAVCO DELAVCEV TOSAME

ŠT. 5 · MAJ 1992 · LETO XXVII · Izhaja od oktobra 1965

MAJ JE - MESEC MLADOSTI, POMLADI, LJUBEZNI...

Naj bodo vaše misli manj črne, vaše skrbi manj hude - izpolnite si drobno željo...

ŽELJA

*Le tvoje vroče srce
in drugega nič.*

*Moj raj: polje
brez slavcev
in lir,
z obzirno reko
in majhnim studentem.*

*Ne vetra, ki spodpada
zelenje,
ne zvezde, ki hoče
biti list.*

*Neizmerna luč,
ki bi bila kresnica
druge luči
na polju
zlomljenih pogledov.*

*Svetal počitek,
najini poljubi,
zveneča zrna
odmeva,
bi tam kalili.
Le tvoje vroče srce
in drugega nič.*

Federico García Lorca

TRENTNO NAJBOLJ VROČA TEMA

Na čakanje se razporejamo že tretji mesec. S 40 ur na mesec je proizvodni sektor prešel na 80-urno čakanje. O tej problematiki je spregovoril JANEZ LESKOVEC.

„Problematika po oddelkih je različna glede na zaloge posameznih izdelkov. Sicer naj bi se načelno čakanje izvajalo po vseh oddelkih, k sreči pa zaradi dodatnih naročil načrtovano čakanje v nekaterih oddelkih prekinjamo.

Oddelkom samim je prepuščeno kako razporedijo delavce. Po prvem sklepu delavskega sveta 40 ur se v enem mesecu zvrstijo vsi delavci, drugi sklep za ponovnih 40 ur pa se ne izvaja tako striktno. Medtem ko je v konfekciji popoldanska izmena opuščena, v drugih oddelkih to ni mogoče, čeprav bi morda bilo to racionalno, vendar zaradi manjših zalog stroji morajo obratovati dve izmeni.

Za prihodnje mesece – to je moja osebna ocena – bo glede na razvoj dogodkov v bivši Jugoslaviji in v Sloveniji v mesecu juniju še potrebno 40-urno čakanje, medtem ko naj bi zaradi rednih letnih dopustov v juliju in avgustu to ne bilo potrebno. Računam, da se bo situacija stabilizirala v jeseni – delno zaradi ofenzivnejšega nastopa na trgu, delno zaradi izvajanja programa za izboljšanje gospodarjenja, večjega planiranega izvoza, računamo pa tudi na umiritev situacije na območju bivše Jugoslavije. Svoje naj bi prispeval tudi turizem. Zato

menim, da vsaj do meseca novembra čakanje ne bo več potrebno, medtem ko je mogoče, da bi ga v novembru in decembru spet uvedli. Seveda pa je pomembno, da vsi v TOSAMI naredimo vse, kar je mogoče za dvig prodaje in izvoza.

Nova vlada, ki jo te dni sestavlja premier dr. Drnovšek mi vliva upanje. V njej je namreč precej priznanih ekonomistov, zaradi česar pričakujem, da bodo ukrepi na področju gospodarske politike kvalitetnejši od dosedanjih. Pa tudi zaradi predvolilnega boja bodo stranke morale nekaj storiti na hitro za izboljšanje gospodarskega položaja, ker si pred volitvami pač ne morejo privoščiti eksplozije socialne bombe. Stranke se bodo morale hitreje sporazumevati, upam da bo sprejet tudi Zakon o lastninjenju, ki bo večji motivator delavcem v podjetjih, ker predvideva tudi delavsko delničarstvo.

O naših delavcih bi rekel, da razporeditve na čakanje jemljejo z razumevanjem, istočasno pa nam je vsem to opomin, da po starem ne gre več. Treba je spremeniti način mišljenja in dela, se prilagoditi evropskim normam. Vse nas skrbi, kako bomo temu kos. Odgovor na to je težak, čeprav

Konfekcija sameva

za TOSAMO morda malo lažji, ker smo nekaj prilagoditev že izpeljali (zmanjšanje števila zaposlenih, uvajanje dobre proizvodjalne prakse, dvig kvalitete, povečan izvoz). Z začetimi prilagoditvami je treba nadaljevati in pospešiti izvajanje.

V TOSAMI smo idej vedno imeli dovolj, zatika pa se pri izvajanju le – teh.

Mislim, da moramo največ poudarka dati razvoju kvalitetnih dejavnikov poslovanja – od kvalitetne proizvodnje do racionalnejšega poslovanja, zmanjšanja vseh vrst stroškov, posodabljanja na organizacijskem in kadrovskem področju itd. Če bomo v tem uspeli bomo preživeli.“

Gospodarski načrt za leto 1992 predvideva 85 % doseg prodaje glede na leto 1991. To pomeni, da bo tudi proizvodnja manjša, kar nas pripelje do prevelikega števila delavcev. O tem sem se pogovarjala s FRANCEM ANŽINOM:

»Strokovni kolegij je pripravil predlog programa ukrepov, ki jih bo obravnaval in o njih odločil delavski svet. Zmanjšanje števila zaposlenih je eden od ukrepov. Za letos je predvidena 85 % proizvodnja glede na leto 1991, kar pomeni 120 delavcev preveč. To naj bi rešili z dokupom delovne dobe – po grobi oceni bi na ta način zmanjšali število zaposlenih za 60 delavcev (40 v proizvodnji in 20 v režiji). Poleg tega bo po podatkih kadrovske službe do konca leta še 11 rednih upokojitev in predvidoma nekaj invalidskih.

Velike zaloge v PIOH

Upamo, da bo tolikšno zmanjšanje zadostovalo in bi preostali "višek" vseeno skušali zadržati. V skrajnem primeru, da bo potrebno še večje zmanjšanje, pa se bomo ravnali po zakonskih določilih.

Naj povem še, da novi Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju dopušča dokup let le do konca letošnjega leta, tak način je bil namreč možen po starem zakonu, novi pa ga ne predvideva več.

V program ukrepov spada tudi predlog reorganizacije komercialnega sektorja. Združili naj bi vse funkcije prodaje (prodajna služba, izvoz, skladišče gotovih izdelkov) in vse funkcije nabave (nabavna služba, uvoz, skladišče surovin in pomožnega materiala), služba za raziskavo trga ostane samostojna služba v okviru komercialnega sektorja. Zaradi te reorganizacije novih zaposlitev ne bo, ampak bomo razporeditve rešili z obstoječim kadrovskim potencialom.

■ MARJANA LUBINIČ

NOVO NA TRŽIŠČU

NAŠ INKO PROGRAM

Inkontinenca ali nezmožnost zadrževanja urina je higienski problem, s katerim se srečujejo mnogi ljudje. Po razpoložljivih podatkih ga ima kar okoli 50 % prebivalstva nad 45. letom starosti, pogost pa je tudi pri otrocih in mladini. Z njim so soočene tudi mnoge ženske v menopavzi in po porodih ter tiste, ki so večkrat rodile. Težave z nehotenim uhajanjem urina imajo tudi invalidi s poškodbami hrbtenjače in živčevja in starejše osebe, ki se ne morejo več gibati.

Nezmožnost zadrževanja urina se pojavlja v različnih oblikah: nekateri ga čutijo kot nenaden pritisk in močno potrebo po uriniranju, drugim uhaja urin med težjimi telesnimi naporji, hojo ali spanjem; težava se lahko po-

javlja tudi občasno, ob določenem delu dneva ali menstrualnega ciklusa, pri drugih pa jo lahko sprožijo določeni dejavniki – npr. hladno ali deževno vreme. Stopnja uhajanja urina je pri poznanih oblikah inkontinence različna: od blage in manj izrazite, do hujše ali celo popolne nezmožnosti zadrževanja urina.

Medicina se z različnimi oblikami zdravljenja trudi tovrstne probleme ozdraviti ali pa vsaj omiliti. Vendar pa pogosto zaradi različnih vzrokov težava ostaja neozdravljiva in trajna. In v tem primeru se srečujejo ljudje z inkontinenco s podobnimi problemi, ko krajši ali daljši čas potrebujejo primerne izdelke za osebno higieno. Osebam, ki se lahko gibljejo naj bi ti omogočili živeti popolnoma normalno vsakdanje življenje, sproščeno gi-

banje, ukvarjanje z rekreacijo in vključevanje v javno in družabno življenje in aktivnosti. Pri tistih pa, ki so nepokretni in zato odvisni od tuje pomoči, naj bi pomagali pri čim preprostejši, a učinkoviti negi. Ljudje, ki jih pesti inkotenca, so si pomagali z različnimi izdelki, od različnih podlog, vložkov, otroških plenit, hlačk za enkratno uporabo....

Izdelki v večini primerov niso bili neposredno namenjeni premagovanju te težave, razen v primeru uvoženih in za naše razmere relativno dragih proizvodov. Prav zato je potreba po kvalitetnih, dobro vpojnih in telesu prilagojenih domačih izdelkih za premagovanje težav pri uhajanju urina velika.

INKO PODLOGE

za osebno higieno odraslih s težavami pri zadrževanju urina. Namenjene so predvsem tistim s stresno inkontinenco, ko jim uhaja urin ob telesnih naporih in za težave, s katerimi se srečujejo ženske (ob porodu, menopavzi, večrodnice). So učinkovita zaščita, saj je njihova opojnost 200 ml. Na prodaj so v zavojih z 20 podlogami.

INKO HLAČKE

za večkratno uporabo omogočajo varno namestitvev podloge, saj preprečujejo neprijetno širjenje urina. Hlačke so na voljo v treh velikostih: manjši, srednji in večji. V zavojček sta pakirana po dva komada INKO hlačk iste velikosti.

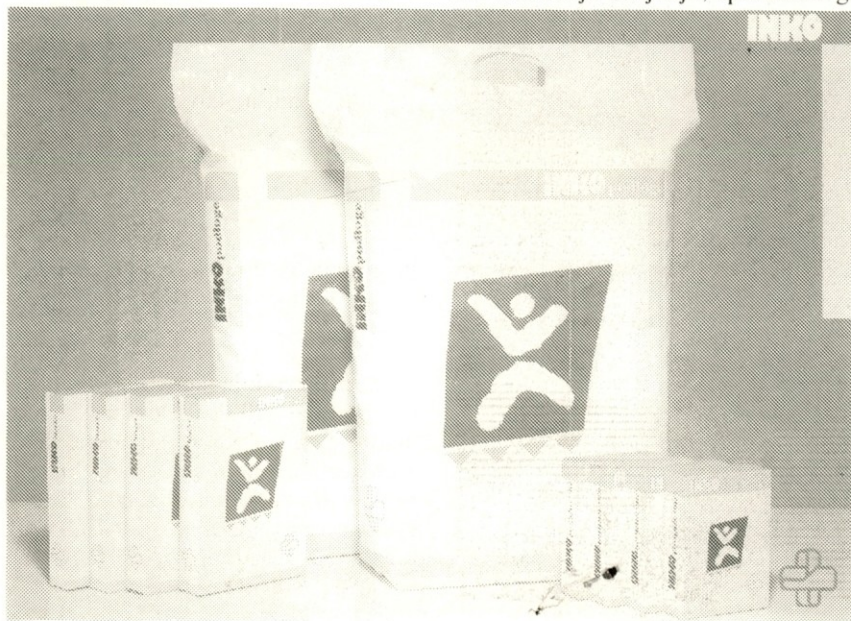
INKO HIGIENSKA RUTA

je namenjena namestitvi podloge pri težjih in nepokretnih bolnikih. Ruta je izdelana iz nepropustnega materiala in jo lahko perete, zato je večkratno uporabljiva. Na prodaj so pakirane v zavojih po 5 higienskih rut.

O INKO programu so bili objavljeni članki in reklame v Naši ženi, Jani in reviji Otrok in družina. V Kliničnem centru je bila aprila razstava pripomočkov za nego inkontinence, stom in fistul, kjer smo tudi mi predstavili naš INKO program. Izdelki so nalete-li na veliko zanimanje, saj pomenijo dobrodošlo novost še posebej, ker so od uvoženih tovrstnih izdelkov bistveno cenejši.

DARILO VAŠEMU VRTU

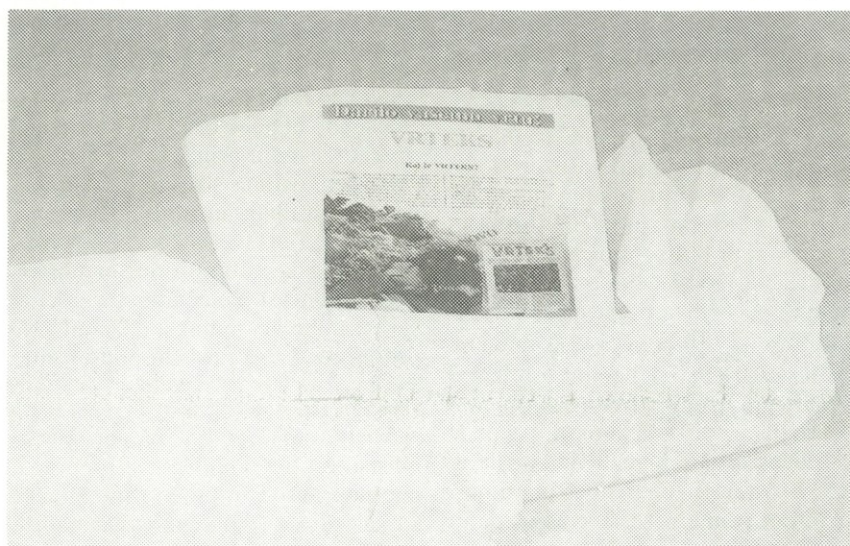
Letos smo na tržišče plasirali nov izdelek – VRTEKS. To je peresno lah-

ka vlaknovina, ki služi za prekrivanje rastlin v poljedelstvu, sadjarstvu in vrtnarstvu.

Zaradi enakomerne propustnosti svetlobe, zraka in vode se pod VRTEKSOM ustvari ugodna mikroklima, ki nudi optimalne pogoje za uspešno rast. Varuje posevke oz. rastline pred pozebo, insekti in drugimi rastlinskimi škodljivci, pred izsušitvijo pri visokih poletnih temperaturah, vetrom, erozijo tal, in blaži posledice toče in neurij.

VRTEKS lahko uporabimo tudi za prezimovanje rastlin (por, zelje, motovilec ...).

VRTEKS ne vsebuje kemikalij, zato je tudi ekološko neoporečen. Uporabimo ga takoj po setvi, saditvi ali presaditvi, saj so rastline takrat najbolj potrebne zaščite.

Z VRTEKSOM prekrivamo tudi drevesa, ki zgodaj cvetijo in grmovnice (ribez, marelice ...).

VRTEKS je pakiran v praktično embalažo, potiskano z vsemi potrebnimi navodili. Javnosti smo ga predstavili v **aprilski** številki revije MOJ MALI SVET, v Naši ženi in Jani. V marcu je bil predstavljen na prodajno svetovni razstavi v Domusu z naslovom Vrt spomladi.

VRTEKS je naletel na pohvale in lep sprejem.

ENOTNA PREDSTAVITEV PROGRAMOV

Te dni so luč sveta zagledali dolgo pričakovani prospekti s predstavitvijo našega celotnega proizvodnega programa. Sestavlja jih sedem lično oblikovanih map, v katerih so predstav-

ljeni posamezni programi. Prospekti so izdelek Lesnine – Marketinga iz Ljubljane. Z njimi se bomo lahko suvereno predstavili pred katerikoli potencialnim kupcem. Vsaka mapa je označena z barvo, ki se ponavlja tudi na vsakem prospektu istega programa.

Modra barva predstavlja **sanitetni program**: tkane ovoje, mull ovoje – rezani rob, povoje prve pomoči, krep povoje in elastične povoje, sanitetno mrežo Virfix, mavčne povoje, izdelke iz gaze, komprese, trioglate rute, zdravniško masko iz gaze, vatirance, celulozno vato, zobne tampone, alu-

Rožnata barva predstavlja **program izdelkov za osebno higieno**: higienske vložke VIR 30, Vir 60, Vir 70, Vir 80, Vir 90, Vir Extra, higienske tampone Virtamp, Cik-cak sanitetno vato, higiensko vato 100 g, vato Jasmin, Jasmin blazinice, bebi palčke.

Rdeča barva predstavlja **otroški program**: povijalne rutice, zaščitne hlačke, bebi plenične predloge, hlačne plenice Samo super, nočne plenice Tosama, tetra plenice Tosama.

Olivno zelena barva predstavlja **Virteks program**: posteljno perilo, predpasnik, ženske spodnje hlačke, prevleke za obuvala, vrečka za umivanje, ruta za operiranca, bolniška kapa, zdravniška kapa, ortopedska kapa, zdravniška maska, operacijska maska, operacijski plašč, operacijske podloge.

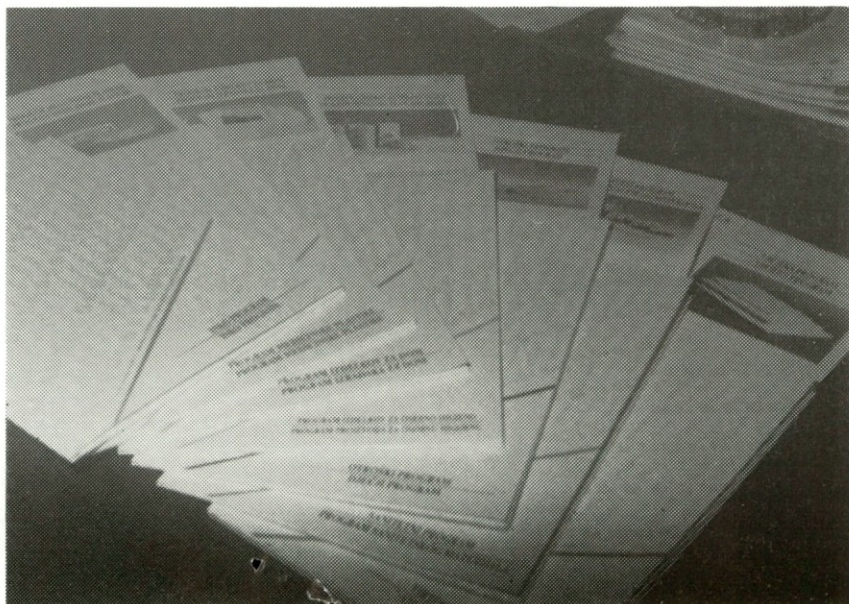
Travnato zelena barva predstavlja **program izdelkov za dom**: VRTEKS, polirno vato, krpe Bistrica.

Limonino rumena barva predstavlja **program medicinske plastike**: higienško vrečko Virkol 2, Virkol 3, Virkol mini, sponko Virkol, urinsko vrečko.

Oker rumena barva predstavlja **INKO program**: INKO podloge, INKO povijalne rute, INKO hlačke, podloge za bolnike.

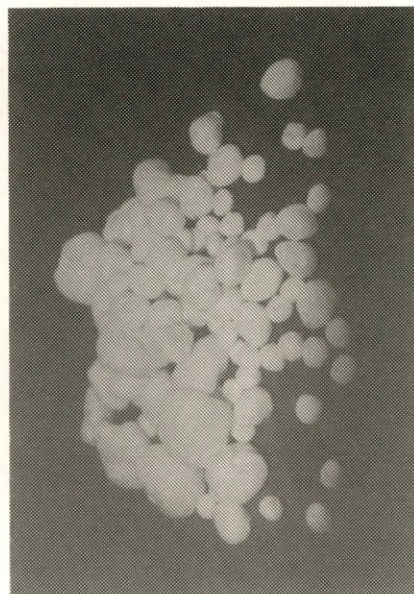
VIR 90 PLUS

Stekla je proizvodnja novega vložka VIR 90 PLUS, v pakiranju po 20 kosov. Gre za izboljšano varianto obstoječega vložka Vir 90. Njegove prednosti so v tem, da je notranji puhasti del

Rondinellijev stroj za tampone je v fazi montaže. Manjkajo še fiksni priključki elektrike in zraka, pa tudi obratovalnih navodil proizvajalec in predložil. V oddelku računajo, da bosta avtomata (sta 2, za večje in manjše dimenzije) pričela z obratovanjem konec meseca. Stroji so bili testirani že v Italiji, kjer so ugotovili, da so brezhibni, zato pri zagonu ne pričakujemo težav. Za izdelke (tampone) je veliko povpraševanja na domačem tržišču, brez zadrege pa jih bomo lahko ponudili tudi na zahtevno tuje tržišče.

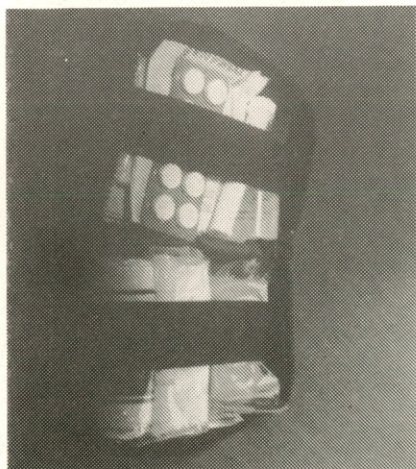
Tamponi različnih dimenzij

vložka, ki ni več bombažen, ampak iz celuloze, obdan z vseh strani, razen z zgornje vpojne površine z nepropustno folijo, ki zagotavlja popolno zaščito.

Novost je tudi v embalaži, saj je opuščen dosednji design, vendar pa gre pri tem za začasno rešitev. V bližnji prihodnosti je namreč v načrtu enoten design za vse istovrstne izdelke. Stroj še ne obratuje, ker čakamo na dobavo barvne folije, pričakujemo pa skorajšnji zagon.

V NAČRTU PA JE

tudi proizvodnja male torbice za prvo pomoč. Vzorci so že na testiranju. Naročnik je Teritorialna obramba RS. To bo osebni komplet malega formata, ki naj bi ga za prvo pomoč imel pri sebi vsak vojak.

Osebna vojakova torbica

6. maja smo pričeli z ničelno serijo operacijskih setov. Proizvodnja je stekla pod budnim in natančnim očesom Janka Velkavrha, dipl.ing. Povedal je, da so potrebe po setih velike – največji porabnik bo seveda UKC. Prodaja je zbrala že dvakrat več naročil, kot jih stroj trenutno zmore, vendar v oddelku pravijo, da bodo potrebam skušali ugoditi, pa čeprav bo treba delati dan in noč. Trenutno izdelujejo sete s kompresami, možnih pa je več različic – zaenkrat naj bi delali 7 različnih variant. Najenostavneje je, če so v setu istovrstni izdelki, možno pa bo tudi kombinirati (vatirance, podloge, ovojje, tampone).

Med prvomajskimi prazniki so prispele Rondinellijevi stroji za tampone iz gaze (tupferje). Gre za nov izdelek, poslušno serijo bomo naredili še ta mesec.

Naredili smo tudi nekaj sprememb na vložku VIR 30. Dogovorili smo se namreč, da bomo enako kvaliteto, kot jo delamo za izvoz, delali tudi za domači trg.

Uspeli smo se dogovoriti, da gremo v preoblikovanje embalaže izdelkov za široko potrošnjo. Gre za približno 35 izdelkov – ves program osebne higiene in otroški program ter za del sanitetnega programa – ki naj bi ga zamenjali na bolnišnični program in program za široko potrošnjo.

Enotno novo preoblikovanje embalaže smo zaupali Studiu Marketing.

AKCIJA DOBRIH IDEJ

Akcija za zbiranje dobrih idej, koristnih predlogov in predlogov za tehnične izboljšave.

Komisija za spodbujanje in usmerjanje ustvarjalnosti pri delu je razpisala akcijo zbiranja dobrih idej, koristnih predlogov in predlogov za tehnične izboljšave. Akcija naj bi trajala od 15. maja do 15. junija 1992 in je podprta tudi s strani vodstva podjetja, saj smo se pričeli zavedati, da ustvarjalnost temelji na znanju in stimulaciji in da brez ustvarjalnosti ni napredka.

V letih 1990 in 1991 je bilo prijavljenih povprečno po 8 predlogov za izboljšave na leto, kar je za naše podjetje res premalo in s tem ne moremo biti zadovoljni. V letu 1989 je bil sprejet Pravilnik o spodbujanju in usmerjanju ustvarjalnosti pri delu, ki je za predloge izboljšav, za katere je možno izračunati inovacijski dohodek zelo stimulativen. Pri tistih predlogih, pri katerih dohodek ni možno izračunati, za kar je največkrat vzrok ta, da ni evidentiranih podatkov pred in po uvedbi izboljšave, pa nagrada znaša največ 1 povprečni netto osebni dohodek zadnjih 3 mesecev.

Namen akcije zbiranja dobrih idej, koristnih predlogov in predlogov za tehnične izboljšave je bolj množična udeležba vseh delavcev Tosame pri kreiranju novih izdelkov iz naših materialov, pri izboljšanju tekoče proizvodnje, njenem posodabljanju, izboljšanju delovnih procesov in delovnih pogojev proizvodnih in neproizvodnih delavcev.

Skratka, področja za predloge idej in izboljšav so praktično neomejena.

Dobrodošle bodo naprimer ideje o uporabnosti vlaknovine v različnih izdelkih.

Tu moram omeniti, da je razvojna služba že pripravila obsežen seznam za izdelke iz netkanega blaga, ki je bil obravnavan na komisiji za nove izdelke, ni pa še napravljena tržna analiza.

Pri vsakem predlogu bomo preverjali njegovo uporabnost in možnost izvedbe v okviru stroškov rentabilnosti. Pri tem bomo postopali po načelu, da se vsak uporaben predlog obravnava kot dobra ideja (po 19. členu Pravilnika, se dobra ideja stimulira s 5 % povprečnega neto OD).

Vsak predlog bo, kot običajno, najprej obravnavala komisija za vzpodbujanje in usmerjanje ustvarjalnosti, ki ga bo nato posredovala strokovnim službam – tehničnemu in komercialnemu sektorju, izračun koristi pa izvrši ERS.

KAKO NAPISATI PRIJAVO?

Predlagatelj naj sam, ali s pomočjo vodje oddelka, ali vodje izmene opiše svoj predlog za nov izdelek za izboljšanje. V prijavi mora biti poleg kratkega opisa predloga naveden predlagatelj in delo, ki ga opravlja. Prijavo je treba oddati v tajništvu tehnične službe, da bo pravilno evidentirana.

Upamo, da bomo s to akcijo dokazali, da je nenehno razmišljanje o izboljšavah koristno in potrebno, tako za predlagatelje, kot tudi za podjetje.

■ Predsednica komisije
za vzpodbujanje in usmerjanje
ustvarjalnosti pri delu:
MARIJA KOMAN dipl.ing.

VOLITVE "92

Kot že veste, smo zaradi velike odsotnosti v prvih dveh tednih meseca maja, ki je posledica razporeditve delavcev na čakanje na delo, morali preložiti volitve v organe upravljanja podjetja.

Volitve bodo 21. 05. 1992. Kandidatno listo je potrdil zbor volilcev, dne 21.04.1992. Kandidatne liste bodo odprte, izvoljeni pa bodo delegati, ki bodo dobili največje število glasov. V delavski svet bomo izvolili 15 delegatov (9 iz proizvodnega sektorja in 6 iz ostalih sektorjev) ter 3 člani in 3 namestniki članov disciplinske komisije.

Kandidatne liste so naslednje:

DELAJSKI SVET
BARIŠIČ IVANKA
BIZILJ VIDA
BREZNIK MIHAELA
DRČAR MARTA
DRČAR MILAN
CERAR BOŽIDAR
CERAR FRANC
GOLOB MARIJA

HAFNER JOŽI
JENKO METKA
KOČAR PETER
KUŠAR TONČKA
KVEDER POLDKA
LAMBERŠEK IZTOK
MORELA STANE
OSOLIN FRANC
PAVLI JANEZ
PIRNAT MARIJA
RESNIK ANI
SRŠEN JOŽE
URBANIJA HELENA
URBANIJA IRENA
BARLIČ FANI
CAPUDER ALOJZ
GAJŠEK TANJA
KOSMAČ ALBINA
MOČNIK RAJKO
PRELOVŠEK NATAŠA
REPAC MARJANA
SEVŠEK FRANCI
ŠTRUKELJ MARJAN
VODIČAR ANDREJA

DISCIPLINSKA KOMISIJA

BERLEC VLADKA
BONŠEK SLAVKO
CVETKOVIČ STANKA
GRČAR MARKO
JERMAN BORIS
KLOPČIČ STANE
KOROŠEC NADA
LIMONI JANEZ
MERLIN DANICA
PIVC MARTINA
REPNIK MARINKA
RIHTAR BRANE
TOMAŽIČ MILKA

Za delavski svet glasujemo za 9 kandidatov iz proizvodnega sektorja in za 6 kandidatov iz neproizvodnih sektorjev.

Za disciplinsko komisijo glasujemo za 6 kandidatov.

Za pravičen predvolilni in volilni postopek skrbi volilna komisija v sestavi:

Marjana Lubinič – predsednik
Olga Žebovec – namestnik
Marjan Merkužič – član
Irena Šarc – namestnik
Vlasta Primožič – član
Iztok Lamberšek – namestnik

Za izvedbo volitev bo poskrbel volilni odbor v sestavi:

Helena Mohar – predsednik
Stane Kern – namestnik
Nuša Brecljnik – član
Branko Cerar – namestnik
Viktor Lončar – član
Tatjana Korošec – namestnik

Volitve bodo trajale od 5.30 do 17.30, potekale pa bodo v jedilnici.

■ Marjana Lubinič

NE ČAKAJ NA MAJ

Ste mogoče kdaj pomislili, da bi bila politika poštena? Če ste, ste očitno idealisti. Nekaj je pa očitno. Kolikor je politikas umazana, toliko bolj trd je za vse pristanek na tleh, ko se za-
deve zasucejo, zasucejo pa se slej ko prej.

Demokratska družba naj bi bili v Sloveniji. O, saj smo, samo vse stranke trde zase, da so najbolj pametne, edino one in vsaka zase ima recept za Slovenijo in Slovence. Vsi drugi so antikristi in samo hudo želeč "lubim Slovincam".

Poglejmo letošnji maj!

V preteklosti se je kar trlo praznikov v tem mesecu. Začeni s 1. majem, pa 9. majem, pa 25. majem in zadnjih nekaj let tudi 4. majem. Zadnja dva mirno izpustim, brez greha.

Toda da, toda!

1. MAJ!

Nastal je v Chikagu, pa ga tam ne praznujejo. Menda je jasno, zakaj. Stavijo na moč denarja in ne na moč ljudi, ki ta denar na nek način pravzaprav ustvarjajo.

Tudi pri nas so podobne želje, kot da je to proizvod komunistične ideologije! Je pa izključno proizvod trdega kapitalizma. Odgovor na najbolj brutalno izkoriščanje ljudi, ki se z delom niti preživeti ne morejo. Tudi pri nas je situacija na moč podobna, samo da namesto kapitalistov nastopajo stranke. Nič ali skoraj nič ni narejeno za gospodarstvo, s tem posredno za navadne zemljane, kajti bolj pomembno se je v parlamentu obmetavati z bananami, zmerjati z levimi in desnimi. V našem primeru ne velja pregovor, da v sporu dveh, tretji pobira dobiček, raja delavska ga gotovo in zanesljivo ne. Zato bi morali biti bolj zavzeti za 1. MAJ – praznik dela, zato, da bi pokazali, da nam ni vseeno, da nas mečejo na cesto, mizerno plačujejo tiste, ki še delajo. To ni ideologija, to je boj za preživetje in spodobno življenje.

9. MAJ!

Res je, dan vreden spomina. Dan, ko se je končala svetovna morija in je takratni demokratični svet stopil na boj proti totalitarizmu najbolj krutih razsežnosti, omalovaževanje dejanja,

pri katerem je sodeloval celotni civiliziran svet! Izgovor, da je v Sloveniji spet šlo za komunistično zavezo, ko se je odločalo za vstajo, edinstveno v takratni Evropi? Nasledniki današnjih desnih so se že takrat odločili za nasprotno stran, v samem začetku in so kasnejši "Kočevski rogi" samo primeren izgovor za zanikanje vloge Slovencev v borbi proti totalitarnemu režimu fašizma in nacizma.

Tudi junijska vojna lani je pokazala, da smo Slovenci jasno opredeljeni za lastno življenje, za zanikanje vsake oblike totalitarnosti. Kot je tudi prišlo do političnih sprememb brez prelivanja krvi, smo se tudi uprli poskusu nadvlade zelo podobne takratnemu času.

Torej, 9. maj spet ni ideološko obremenjen, je zmaga humanizma in demokracije, zmaga za pravico živeti in preživeti izključno po lastni meri.

Čisto na koncu pa, vsem je že menda jasno, da samo sami lahko storimo zase skoraj vse. Drugi se bolj (mislim svet) malo menijo za stvari, katere morajo sami reševati.

Radi imajo jasen namen in še bolj jasno odločitev.

Pa jih še zmoremo?

SOVRAŽNIKOV, DA BI VES SVET OBJEL

Nesposobni krivijo sovražnike.
Nespametni podcenjujejo sovražnike.
Nepotešeni so krivi sovražniki.
Neuravnovešeni vidijo sovražnike.
Netolerantni rodijo sovražnike.
Nebogljeni obvarujejo sovražnike.
Nelegalnim grozijo sovražniki.
Nečimernim manjkajo sovražniki.
Nesrečne povzročajo sovražniki.
Neveljavni opogumljajo sovražnika.
Nepomembni iščejo sovražnika.
Nespretni tepejo sovražniki.

ISKRICE

- Lulati in kakati to ni več vprašanje – zato pa imamo sranje.
- Leva, desna, levo, desno – mi pa že vemo kaj je v sredi.
- (Ne upam napisati, da ne bom žalil javne morale).
- Slovenija ima največ ministrov – tistih brez listnice (ali s prazno).

**Osnove in merila pri do-
ločanju stroškov, ki jih
imajo delavci v zvezi z
delom**

Osnove v mesecu maju

**Nagrade mentorjem in
inštruktorjem**

2.076,70 SLT/176 ur

**Delo v deljenem delovnem
času s**

- prekinitvijo nad 2 uri
- 3.461,20 SLT/176 ur

**Dnevnice za službena potova-
nja v državi**

- cela dnevica 1.384,00 SLT
- polovična dnevica
- 706,00 SLT
- znižana dnevica
- 512,00 SLT

Kilometrini z osebnimi vozili

16,60 SLT/km

Stroški za prevoz na delo

- oddaljenost do 4 km
- 74,00 SLT/dan
- oddaljenost od 4 km
- do 8 km 90,00 SLT/dan
- oddaljenost od 8 km
- do 12 km 106,00 SLT/dan
- oddaljenost od 12 km
- do 16 km 122,00 SLT/dan
- oddaljenost nad 16 km
- 140,00 SLT/dan

**Odpravnine nad 20 let delov-
ne dobe 51.918,00 SLT**

**Osnove za izračun deleža de-
lovne učinkovitosti šoferjev
in spremljevalcev**

- prevožen kilometer
- 1,28 SLT
- tekoči kilometer 0,86 SLT
- spremljevalec tovora
- 0,52 SLT

■ Albina Kosmač

NAGRADNI MAGIČNI KVADRATI

●	1	2	3	4	5	6	●	7	8	9	10	11	12
1							7						
2							8						
3							9						
4							10						
5							11						
6							12						
●	13	14	15	16	17	18	●	19	20	21	22	23	24
13							19						
14							20						
15							21						
16							22						
17							23						
18							24						
●	25	26	27	28	29	30	●	31	32	33	34	35	36
25							31						
26							32						
27							33						
28							34						
29							35						
30							36						

ZAHVALE

Ob mojem odhodu v pokoj se vsem sodelavcem iz oddelka tkalnice oboje najlepše zahvaljujem za vso izkazano pozornost in lepo darilo, ki mi bo ostalo v trajnem spominu.

Prav tako se zahvaljujem vodstvu podjetja za knjižno darilo.

Vsem skupaj pa želim veliko uspehov in medsebojnega razumevanja pri nadaljnjem delu.

Hvala vsem skupaj!

CERAR BERNARDA

Zahvaljujem se osnovni organizaciji sindikata za denarno pomoč, cvetje in obisk v času moje bolezni.

IVANKA PELE

V nesreči nisi sam. To ste, dragi sodelavci in sodelavke, ponovno dokazali. Ob nesreči, ki se mi je pripetila, se zahvaljujem za pomoč za odpravo škode.

Iskrena hvala kolektivu za izdatno pomoč, še posebej pa hvala sodelavcem iz ekspedita.

Še enkrat prisrčna hvala!

JULKA BURJA

VPRAŠANJA:

1. Podoba z vodenimi barvami na svež, presni omet
2. V zoologiji zvezdar (iglokožci)
3. Mesto v S. Mezopotamiji (zdaj Urko)
4. Sestava celote iz posameznih delov
5. Zaboječek, škatlica, narejena predvsem za hranjenje denarja in dragocenosti
6. Naslov nekdanjih kozaških poveljnikov
7. Gospodar, upravitelj (kdor je odgovoren za preskrbo s potrebnim)
8. Zaliv na zahodni strani polotoka Mačikaši (Saganski zaliv – Japonska)
9. Dolina severno od Otzalskih alp (Avstrija)
10. Narava
11. Jajčnik, del ženskih spolnih organov
12. Najjužnejši del Indokine
13. Kovinsko zaščitno pokrivalo
14. Prehod med otokom Nunivak in Aljasko (ZDA)
15. Pokrajina v S Franciji, prek nje tečeta reki Meuse in Mozela
16. Navedek, citat
17. Stroj za spreminjanje mehanske sile v električno
18. Kdor se ukvarja z anatomijo
19. Model zemlje, na katerem je prikazano zemeljsko površje
20. Plitev morski zatok s peščenim nasipom
21. Vzhodni predel Etiopije
22. Pripadnik budizma
23. Organizacija združenih narodov za izobraževanje, znanost in kulturo
24. Kraj blizu Sao Paola (Brazilija) – Kemična industrija
25. Malopridnež, ničvrednež
26. Okrasni kipi ali podobe krilatih dečkov, spremljevalcev Venera
27. Moško ime
28. Zakup, najem zemljišča
29. Mesto blizu Novosibirska (Rusija)
30. Črpališče nafte – Borneo (Indonezija)
31. Največja riba iz reda sklenoluskovk, iz iker pridobivajo kaviar
32. Etilni alkohol, vinski cvet
33. Listna ploskev, ploščica
34. Edini primerek
35. Moške in ženske spolne žleze
36. Gorovje med Kazakstanom in Kitajsko

Težji zemljepisni pojmi so že vpisani.

■ BETKA SMOLNIKAR

Uredniški odbor Tosame:
Vladka Berlec, Majda Štampihar,
Jože Podpeskar, dipl. ing.,
Nada Korošec, Danica Avbelj,
Marjana Lubinič, dipl. iur.,
glavni urednik.

Glasilo podjetja TOSAMA
Vir, Saranovičeva 35.

Izhaja enkrat mesečno v 1400 izvodih.

Tisk: Papiroti Krško, d.o.o.

Na podlagi zakona o prometnem davku (Ur. list RS 492) in mnenja ministrstva za informiranje št. 23-201/92 z dne 23. 03. 1992, sodi časopis med proizvode informativne narave po 13. toč. tar. št.3, za katere se plačuje 5 % davek od prometa proizvodov.